

MODEL PROFESSIONAL IMAGE FORMING THE FUTURE A TRAINING BUILDING STRUCTURE IN THE PROCESS OF PROFESSIONAL TRAINING

In the article the model of the professional image of the future masters of industrial training building structure; The principles and approaches to this process; The stages, social and educational conditions, forms and methods of forming professional image; outlines its level of development.

Keywords: professional image modeling, model, social and educational conditions, approaches, methods, levels, imidzhmaking.

УДК 378.094.015.3

О. Б. Наливайко

МОДЕЛЮВАННЯ ПРЕДМЕТНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ МАЙБУТНЬОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ ГУМАНІТАРНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

У статті автором здійснено порівняльний аналіз змістового наповнення категорій «освітнє середовище як педагогічний феномен» та «освіта»; виокремлено низку ключових параметрів вказаних понять. Визначено освітнє середовище вищого навчального закладу (медичного університету) як педагогічний феномен. Висвітлено сукупність компонентів, що характеризують гуманітарне освітнє середовище медичного університету у професійній діяльності майбутніх лікарів.

Акцентовано увагу на головному призначенні навчально-виховної діяльності медичного університету – сприяння вдосконаленню культури студентів на основі збагачення соціокультурного досвіду людства; встановленню ціннісно-смыслових відносин, котрі позитивно впливатимуть на актуалізацію творчого потенціалу студентів-медиків.

Ключові слова: освітнє середовище медичного університету, професійна діяльність, професійні якості, професійна культура, моделювання професійної діяльності.

Постановка проблеми. Формування професійних та особистісних якостей медика – одна з найважливіших умов професійного становлення як вищої цінності їхньої освіти, в якій втілюються глибинні основи світосприйняття, світогляду та поведінки лікаря. Відповідно, під час формування професійної культури студентів-медиків функцією викладача є ефективна організація освітнього процесу, котрий базується на стимулюванні майбутніх фахівців до самовдосконалення й самовиховання в межах медичної етики й деонтології лікарської діяльності.

Аналіз попередніх досліджень. Проблемам гуманітарної освіти присвячені праці відомих українських (В. Андрущенко, І. Бех, Є. Бистрицький, І. Бойченко, С. Гончаренко, Л. Губерський, С. Дацюк, В. Кремень, С. Кузнецов, М. Михальченко, Н. Мозгова, І. Надольний, І. Немчинов, В. Нечитайло, В. Рижко, О. Романюк, В. Скотний, О. Уваркіна, В. Цикін та ін.) та зарубіжних (В. Гребеннікова, П. Дракер, А. Карпов, П. Козловський, М. Ліпман, Н. Нікітіна, Ю. Яковець та ін.) науковців. Питання сучасної медичної освіти досліджені відомими українськими фахівцями І. Булах, О. Волосовець, Л. Остапюк, О. Яворовським та ін. Серед небагатьох праць українських філософів, присвячених гуманітарним проблемам вищої медичної освіти, слід відзначити наукові дослідження А. Алексенко, Л. Білецької, І. Васильєвої, М. Попова та ін. [1, с. 2].

Мета статті – охарактеризувати особливості моделювання предметного та соціального контексту майбутньої професійної діяльності студентів у межах гуманітарного освітнього середовища медичного університету.

Виклад основного матеріалу. Освітнє середовище вищого навчального закладу (медичного університету) являє собою педагогічний феномен складної природи, багатокомпонентний і багаторівневий. Одним із підходів до дослідження сутнісних характеристик цього феномену є вивчення взаємозв'язків освітнього середовища ВНЗ з освітнім, науковим, медичним, соціокультурним середовищем регіону та світу.

Термін «освітнє середовище» останнім часом почали широко використовувати не лише вчені, але й педагоги, психологи-практики. Накопичені за останні десятиліття знання про фактори розвитку людини дозволили нам уточнити зміст категорій «освітнє середовище як педагогічний феномен» та «освіта», провести їхнє порівняння за низкою параметрів:

1) *означення:*

– освіта – цілеспрямований процес навчання та виховання в інтересах особистості, суспільства та держави, метою якого є всебічний розвиток людини, розвиток її талантів, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей, формування громадян, здатних до свідомого суспільного вибору, збагачення на цій основі інтелектуального, творчого, культурного потенціалу народу, підвищення освітнього рівня народу, забезпечення народного господарства кваліфікованими фахівцями [2];

– освітнє середовище як педагогічний феномен – сукупність умов, які впливають на цілеспрямовану взаємодію суб'єктів освіти і забезпечують ефективне функціонування форм, методів та засобів освітнього процесу з метою досягнення цілей його суб'єктів [3, с. 65];

2) *діяльність:*

– освіта – систематично організований освітній процес, технології передачі знань і досвіду;

– освітнє середовище як педагогічний феномен – середовище як проживання, як подвійний ряд, джерело життєво-професійних ситуацій, визначена організація життєдіяльності;

3) *результат:*

– освіта – сукупність знань, умінь і навичок, отриманих в результаті навчання, відповідно до державного стандарту, емоційно-ціннісне ставлення до світу;

– освітнє середовище як педагогічний феномен – початок (запуск) процесу професійно-особистісного розвитку та саморозвитку студента;

4) *самосвідомість студента:*

– освіта – відчуття залежності, несамостійності; вузький спектр вибору засвоюваного досвіду – професійного та особистісного;

– освітнє середовище як педагогічний феномен – можливості для реалізації прагнення до самостійності, незалежності. Усвідомлення зростаючої самоврядності;

5) *міра співвідношення зовнішніх вимог, регламентації та свободи:*

– освіта – зовнішні вимоги, регламентації супроводжують увесь процес навчання, можливості прояву свободи обмежені;

– освітнє середовище як педагогічний феномен – свобода взаємодії, різноманіття можливостей для саморозвитку та самореалізації; зовнішні вимоги, регламентації мінімальні.

Освітнє середовище кожного вищого професійного закладу освіти має свою специфіку. До такої у медичному ВНЗ О. Артюхіна відносить сукупність таких компонентів: особливу мову, понятійно-термінологічний апарат професійного спілкування; біоетика та деонтологія, супутні на всіх етапах процесу навчання, які виробляють ставлення до хворої людини як до особистості; локалізація навчальної діяльності як у навчальних корпусах, так і в лікувальних закладах, наслідком чого стає іманентне проникнення середовища медичного закладу в середовище ВНЗ; науково-медично-педагогічні школи, які надають змістожиттєві орієнтації студентам і створюють активний, творчий вектор середовища ВНЗ як фактор їхньої самореалізації у неперервному професійно-особистісному розвитку [4, с. 54].

Сучасне українське суспільство потребує такої системи вищої медичної освіти, яка стане основою творення особистості, котра здатна до самореалізації на основі гуманістичних цінностей у різних сферах життєдіяльності [1, с. 2].

Головним призначенням навчально-виховної діяльності медичного університету є сприяння вдосконалення культури студентів на основі збагачення соціокультурного досвіду людства. Основні її принципи, вказані в Законі України «Про освіту», зумовлюють досягнення гуманістичного характеру процесу навчання, пріоритету загальнолюдських цінностей, життя та здоров'я особистості, вільного її розвитку. Головною умовою становлення гуманістичного характеру освіти є особисте сприйняття спеціалістами загальнолюдських цінностей, оволодіння широким контекстом розвитку культури [5, с. 5].

Оскільки професійна культура майбутнього спеціаліста формується в процесі вивчення як спеціальних, так і соціально-гуманітарних наук, вона складається у результаті цілісної підготовки студентів, розвитку їхньої зацікавленості та відповідальності за результати цієї діяльності.

На думку В. Семиченко, сутність процесу формування професійної культури полягає в тому, щоб допомогти майбутньому спеціалісту усвідомити сутність обраної професії, її вимогам до виконавця, цілі, зміст і функції професійної діяльності, можливі індивідуальні стратегії виконання професійних обов'язків, специфіку професійної майстерності та шляхи оволодіння нею, прийоми творчої адаптації до змісту та структури професійної діяльності [6, с. 114].

Необхідність гуманітаризації медичного знання зумовлюється інтенсифікацією процесів розвитку духовної свободи особистості, результатами інтелектуального поступу людства, подоланням соціально-економічних негараздів, розв'язанням політичних, ідеологічних та інших конфліктів у суспільстві, особливо в дихотомії суспільство – медицина [1, с. 2].

Уводячи поняття «гуманітарне освітнє середовище», дослідники розглядають його як умову, здатну забезпечити формування основ культурно-освітнього та соціально-педагогічного мислення. Гуманітарне освітнє середовище є культурно-освітнім простором із пріоритетом гуманістично-моральних цінностей і володіє такими якісними характеристиками, як цілісність, автономність і відкритість. Гуманітарне освітнє середовище створює умови для розвитку інтерсуб'єктивного процесу освіти, актуальних перетворень суб'єктивності. Таким чином, освітнє середовище можна охарактеризувати як сукупність соціальних, культурних, а також спеціально організованих в навчальному закладі психолого-педагогічних умов, в результаті взаємодії яких з індивідом відбувається становлення особистості.

В основі гуманітаризації освіти лежать ідеї гуманізму. В. Майдер гуманітаризацію освіти, розвиток гуманістичного світосприйняття розглядає як основу моральної відповідальності людини перед іншими людьми і як фактор зміни мислення самого педагога [7].

Процес гуманітаризації освіти тісно пов'язаний зі створенням умов, а, відповідно, такого освітнього середовища, котре сприяє встановленню ціннісно-сміслових відносин, позитивно впливає на актуалізацію творчого потенціалу. Сучасний медичний університет характеризується різноманітними зв'язками з лікувальними, науковими закладами регіону та країни, а отже, освітнє середовище ВНЗ певною мірою виявляється інтегрованим із відповідними середовищами. Характерною особливістю медичного університету є включення його як в освітнє, наукове, соціокультурне середовище регіону, так і у професійне медичне середовище.

Згідно Закону України «Про вищу освіту» вищі медичні заклади освіти повинні мати власні університетські клініки, які об'єднують навчання, науку, лікувальний процес, сприяють покращенню професійної підготовки лікаря. Наприклад, в Одеському національному медичному університеті функціонує 5 власних клінік: дві профільні, дві стоматологічні й одна офтальмологічна [8].

Якщо медичний університет має власні клініки, то дидактична орієнтація середовища лікувально-профілактичного закладу досягається досить просто, оскільки кожен спеціаліст, чи то лікар, чи середній і молодший медперсонал, усвідомлює свою причетність до процесу навчання й виховання майбутніх лікарів. На жаль, далеко не всі вищі медичні заклади країни мають власні клінічні бази. В такому випадку заняття студентів проходять у поліклініках і лікарнях міського чи обласного підпорядкування і говорити про єдиний принцип організації середовища ВНЗ і середовища медичного закладу доводиться не завжди. Але якщо реальність медичного закладу не відповідає принципам організації й сутнісним характеристикам освітнього середовища університету і змінити таку реальність адміністрації та лікарям-педагогам не під силу, необхідно змінити направленість педагогічного впливу на студентів.

Студенти за час навчання бувають у багатьох стаціонарах медичних закладів й можуть порівняти як організацію медичної допомоги і кваліфікацію персоналу, так і атмосферу в них. Фактор госпіталізації, що має зазвичай негативний відтінок і психологічні наслідки для хворого, змінює життєві зв'язки пацієнта, його поведінку та ритм діяльності, супроводжується явною чи прихованою капітуляцією внутрішніх сил перед хворобою чи навіть самим фактом діагнозу. Тому важливою є доброзичлива атмосфера медичного закладу, милосердя й поважне ставлення

всього персоналу до хворого, котрі мобілізували б його на подолання хвороби. Студенти-медики повинні уявляти, що у сферу їх професійних навиків входить і формування середовища, атмосфери, духу медичного закладу. Викладачі клінічних кафедр повинні проводити бесіди з ними на ці теми, і тоді студенти почнуть відзначати не лише роботу лікаря клініки, але й те, що в ній робиться для позитивного настрою хворого (картини, квіти, бібліотека, акваріум і т. ін.) [9, с. 158].

Аналітичні дані та власний досвід дозволити нам сформулювати шляхи інтеграції освітнього середовища медичного університету в культурно-освітнє середовище регіону:

1) інтеграція інформаційного середовища: розширення інформаційно-знанневого й загальнокультурного компонентів на основі нових інформаційних технологій і використання середовищного підходу;

2) забезпечення інтеграції по вертикалі засобом участі педагогів ВНЗ у довузівській і післядипломній підготовці;

3) наукова інтеграція, котра полягає в науковій роботі педагогів ВНЗ спільно з ученими НДІ, академії наук, творчими міжвузівськими колективами (отримання сумісного гранта). Участь викладачів і студентів у міжвузівських наукових конференціях, міжнародних телеконференціях;

4) паралельна робота провідних педагогів ВНЗ з головними лікарями й завідувачами відділень медичних закладів, головними спеціалістами міського й обласного департаменту охорони здоров'я, що закріплює провідну роль медичного університету в процес інтеграції в професійне середовище;

5) участь у громадському житті регіону (вчені університету стають депутатами різних рівнів, студенти працюють у молодіжних організаціях, спільно приймають участь у громадських організаціях, спортивних змаганнях, конкурсах самодіяльності і т. ін.), що сприяє інтеграції в соціокультурне середовище регіону [9, с. 158].

Інтеграція в світове професійно-освітнє середовище здійснюється як через підготовку спеціалістів для зарубіжних країн, читання лекцій професорами в іноземних університетах, роботу викладачів ВНЗ за кордоном, так і через участь університету в спільних освітніх і наукових проектах.

Інтегративна цілісність освітнього середовища ВНЗ досягається в тому випадку, коли різні грані та компоненти єдиної системи університету характеризуються взаємозв'язком структурних елементів і єдиною внутрішньою організацією її компонентів, спільно направленим функціонуванням, узгодженим взаємодією з освітнім і професійним середовищем регіону, країни, а також активною позицією всіх учасників освітнього процесу [10, с. 345].

У Вінницькому національному медичному університеті імені Миколи Пирогова взаємодія освітніх середовищ відбувається наступним чином: потенційні абітурієнти – старшокласники шкіл, ліцеїв, гімназій – мають можливість займатися в школі юного медика на базі кафедр ВМУ, на підготовчих курсах. Адаптація до університету проходить легше, якщо людина попередньо познайомиться зі своєю майбутньою діяльністю, а таке знайомство відбувається в процесі довузівської підготовки. Занурюючись в освітнє середовище університету, студенти не лише задовольняють свої пізнавальні потреби, освоюючи ази майбутньої професії, але й починають розуміти, які особистісні якості властиві лікарю, оцінювати свої здібності та творчий потенціал, прагнути їх розвивати.

Учнями курсів довузівської підготовки стають як представники працюючої молоді, так і старшокласники. В останньому випадку доводиться стикатися з думкою про те, що заняття крім шкільної програми перевантажують учнів, знижують їхні внутрішні резерви (здоров'я). насправді ж учень виринає зі шкільної рутини, порівнює освітнє середовище школи (гімназії, ліцею) з освітнім середовищем ВНЗ, реалізує свої інтереси. відомо, що коли відбувається переключення з однієї діяльності на іншу, людина втомлюється значно менше. Пізнаючи особистісний зміст на заняттях школи юного медика та підготовчих курсах, учні по іншому починають розуміти шкільний матеріал і відшукувати там особистісний зміст.

Студенти I курсу, котрі пройшли довузівську підготовку й усвідомили себе в професійному освітньому середовищі раніше своїх товаришів, які не пройшли такої підготовки,

зазвичай є успішнішими в навчанні. А успішний старт сприяє гарному подальшому навчанню, розкриттю особистісного потенціалу, розвитку творчої особистості. Відчуття успіху впливає на імунний статус, підвищує захисні сили організму.

У Всесвітній декларації про вищу освіту для XXI ст., прийнятій на Всесвітній конференції ЮНЕСКО (Париж, 5–9 жовтня 1998 р.), сказано: «Вищі навчальні заклади слід розглядати в якості складової частини системи освіти, що починається з дошкільного виховання й початкової освіти та триває протягом усього життя, самі ВНЗ повинні проводити у своїх стінах відповідну роботу, щоб бути компонентом цієї системи й сприяти її розвитку». Тому для ВНМУ характерними є профорієнтаційна робота зі школярами, наявність підготовчих курсів, факультету підвищення кваліфікації лікарів і робота з післядипломної підготовки в ординатурі, аспірантурі, докторантурі. Крім того, в структуру медичного університету включено ряд науково-дослідницьких інститутів, а заняття клінічних кафедр проводиться на базах лікувально-профілактичних закладів міста й області, причому освітнє середовище й уся діяльність ВНЗ неперервно пов'язані. Провідні вчені університету приймають участь у професійному та суспільному житті регіону та країни.

Аналіз низки досліджень показує, що в процесі підготовки майбутніх медиків і його активному включенню у професійну діяльність домінуючим залишається предметний контекст майбутньої професійної діяльності (знання, вміння, навички). При цьому досить часто виключається соціальний контекст, який відкриває шляхи й можливості входження молодого спеціаліста в колектив, формує вміння соціальної взаємодії та спілкування, спільного прийняття рішень, відповідальності за справу, за себе, за інших. Спостереження переконують, що саме соціальна сторона адаптації є найбільш складною для випускника, «оскільки у ВНЗ в кращому випадку навчають предметним діям, а не соціальним вчинкам» [11, с. 56].

Між тим педагогічній практиці відомі форми й методи навчання, в яких відтворюється не лише предметний, але й соціальний зміст майбутньої професійної діяльності: метод аналізу конкретних виробничих ситуацій і ситуаційних задач, ділові ігри, проблемні ситуації, науково-дослідна робота студентів, виробнича практика, курсове та дипломне проектування та ін.

Відповідно до основних положень технології контекстного навчання викладачу необхідно намагатися дидактично адекватно моделювати в навчальному процесі предметний і соціальний зміст професійної діяльності. Для ефективності цього процесу слід дотримуватися низки наступних вимог:

- забезпечувати змістово-контекстне навчання професійної діяльності спеціаліста у формах навчальної діяльності студента;
- поєднувати різні форми й методи навчання з урахуванням дидактичних принципів і психологічних вимог до організації навчальної діяльності;
- використовувати модульність побудови системи та її адаптивність до конкретних умов навчання та контингенту студентів;
- обов'язково реалізовувати різні типи зв'язків між формами навчання (дана вимога, по суті, виступає механізмом реалізації модульності побудови навчання);
- забезпечувати складність змісту навчання і, відповідно, форм контекстного навчання від початку до кінця цілісного навчального процесу.

Реалізація цих вимог дає можливість проектувати цілісний навчальний процес, в якому враховуються такі фактори, як специфіка навчальних дисциплін, особливості й можливості кожного учасника навчального процесу, а також тривалість і матеріально-технічні умови навчання [12, с. 123].

Тому в своєму дослідженні першою педагогічною умовою формування професійної культури у майбутніх сімейних лікарів ми визначили: *моделювання предметного та соціального контексту майбутньої професійної діяльності студентів у межах гуманітарного освітнього середовища медичного університету.*

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок. Отже, моделювання предметного та соціального змісту майбутньої професійної діяльності є основною характеристикою навчання контекстного типу, що реалізується за допомогою системи нових і традиційних форм і методів навчання.

В якості перехідних від однієї базової моделі до іншої виступають усі інші форми (проміжні): лабораторні та практичні заняття, імітаційне моделювання, аналіз конкретних виробничих ситуацій, розігрування ролей, спецкурси, спецсемінари тощо. Окрім того, використання даної технології дає можливість здійснити науково обґрунтований пошук форм і методів контекстного навчання, конструювати їх системи, коригувати як зміст, так і цілі навчання. Заслужують на увагу інші педагогічні умови формування професійної культури майбутніх сімейних лікарів, які розглянемо у наших подальших розвідках.

Список використаних джерел

1. Романюк Л. В. Ціннісні орієнтації студентів: сутність, структура і психологічні механізми розвитку : навч. посіб. / Л. В. Романюк; [заг. ред. Ю. Г. Кондратюка]. – Кам'янець-Подільський : Абетка–Нова, 2004. – 188 с.
2. Закон України «Про освіту» № 1060-ХІІ, із змінами від 11 червня 2008. [електронна версія]. – Режим доступу : http://www.osvita.org.ua/pravo/law_00/
3. Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : дис... докт. пед. наук : 13.00.04 / О. О. Ярошинська – Умань, 2015. – 544 с.
4. Артюхина А. И. Образовательная среда высшего учебного заведения как педагогический феномен (на материале проектирования образовательной среды медицинского университета) : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.08 / Александра Ивановна Артюхина. – Волгоград, 2007. – 377 с.
5. Державна національна програма «Освіта України ХХІ століття». – К. : Райдуга, 1994.
6. Семиченко В. А. Пути повышения изучения психологии / В. А. Семиченко. – К.: Магістр – S, 1997. – 124 с.
7. Майдер В. Д. Концепция гуманизации и гуманитаризации: сущность, направления, проблемы / В. Д. Майдер. – Волгоград, 1998. – 127 с.
8. Офіційний сайт Національного медичного університету імені О. О. Богомольця [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://nmu.ua/>.
9. Ісаєва О. Інноваційний підхід щодо культурно-освітнього середовища вищих медичних закладів освіти / О. Ісаєва // Витоки педагогічної майстерності. – 2014. – № 13. – С. 157–162.
10. Поляченко Ю. В. Медицинское образование в мире и в Украине / Ю. В. Поляченко, В. Г. Передерий, А. П. Волосовец, В. Ф. Москаленко и др. – Харьков : ИПП «Контраст», 2005. – 464 с.
11. Вербицкий А. А. Компетентностный подход и теория контекстного обучения: материалы к четвертому заседанию методологического семинара 16 ноября 2004 г. / А. А. Вербицкий. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 84 с.
12. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе: контекстный подход / А. А. Вербицкий. – М. : Высш. шк., 1991. – 205 с.

О. Б. Наливайко

МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРЕДМЕТНОГО И СОЦИАЛЬНОГО КОНТЕКСТА БУДУЩЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ В ГУМАНИТАРНОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ МЕДИЦИНСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

В статье автором осуществлен сравнительный анализ содержательного наполнения категорий «образовательная среда как педагогический феномен» и «образование»; выделен ряд ключевых параметров указанных понятий. Определена образовательная среда вуза (медицинского университета) как педагогический феномен. Освещены компоненты, характеризующие гуманитарную образовательную среду медицинского университета в профессиональной деятельности будущих врачей.

Акцентируется внимание на главном назначении учебно-воспитательной деятельности медицинского университета - содействии совершенствованию культуры студентов на основе обогащения социокультурного опыта человечества; установлению ценностно-смысловых

отношений, которые будут положительно влиять на актуализацию творческого потенциала студентов-медиков.

Ключевые слова: образовательная среда медицинского университета, профессиональная деятельность, профессиональные качества, профессиональная культура, моделирование профессиональной деятельности.

O. Nalyvaiko

MODELLING CURRICULAR AND SOCIAL CONTEXT OF THE STUDENTS' FUTURE PROFESSIONAL ACTIVITIES IN TERMS OF HUMANITARIAN EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MEDICAL UNIVERSITY

The article contains the comparative analysis of the contents of such categories as «educational environment as a pedagogic phenomenon» and «education. A set of key components of the mentioned categories has been singled out. The pedagogic environment of an educational establishment (a medical university) has been defined as a pedagogic phenomenon. There has been highlighted the complex of components characterizing humanitarian environment of a medical university in the professional activities of future doctors.

The stress has been made on the main aim of the educational activity of a medical university, which is the assistance in students' culture improvement on the basis of social human experience enlargement, evaluative-conceptual relations enrichment, which will positively influence the actualization of the creative potential of medical student.

Key words: educational environment of a medical university, professional activities, professional qualities, professional culture, professional activities modeling.

УДК 02:004:378.4(045)

Т. М. Яворська

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ БІБЛІОТЕКИ ВНЗ В КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЕКОНОМІСТІВ

У статті визначено сутність та подана характеристика електронних ресурсів сучасних бібліотек ВНЗ. Обґрунтовано необхідність використання електронних ресурсів в процесі професійної підготовки майбутніх економістів.

Ключові слова: економічна освіта, професійна підготовка, майбутні економісти, електронні ресурси, бібліотека ВНЗ.

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими завданнями. Кардинальні зміни, які відбуваються в системі освіти України набувають особливого значення для розвитку особистості здобувача вищої освіти як конкурентного фахівця з високим рівнем професійної підготовки. Перед освітньою спільнотою поставлене завдання підвищення якості підготовки фахівців високої кваліфікації, які володіють як фундаментальними знаннями, так і здатні самостійно та творчо вирішувати професійні задачі, усвідомлювати особистісну значимість професійної діяльності, бути конкурентними на ринку праці.

Система економічної освіти є важливим фактором економічної соціалізації людей, засобом розвитку та підвищення якості людського капіталу, вона формує економічну культуру майбутнього фахівця, здатного ефективно керувати виробництвом та персоналом, розвиває практичні уміння та навички, дозволяє приймати професійно-обґрунтовані рішення. Відтак, якісно новий підхід до підготовки майбутніх економістів з високим рівнем професійної компетентності набуває сьогодні особливої актуальності та є вирішальним чинником соціальної захищеності та професійності фахівців. В сучасних умовах актуалізується проблема створення такої моделі економічної освіти, яка відповідала б розвитку світових освітніх систем, відображала би прогресивні тенденції сучасності й одночасно зберігала та розвивала національні традиції. Вирішення даного завдання сьогодні неможливе без використання в навчальному процесі новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Адже, продукування